

DOI: <https://doi.org/10.18524/2308-3255.2019.25.195602>

ГАРНА НОВИНА ДЛЯ МІСЦЕВОЇ ПРЕСИ: У СВІТЛІ ЗНАТЬ МАЙБУТНЄ ЛОКАЛЬНИХ МЕДІА БАЧИТЬСЯ ОПТИМІСТИЧНО

Місцева преса: посібник для ЗМІ. Як регіональним журналістам працювати за часів нових медіа та кризи демократії / Під ред. О. Іванової. Київ: ТОВ «Бізнесполіграф», 2019. 232 с.

Вочевидь, кожен із нас за необхідності легко пояснить своє невдоволення сучасною журналістикою загалом та місцевими ЗМІ зокрема, легко висловить свої вимоги й претензії до них, легко спрогнозує зникнення інтересу аудиторії до традиційних медіа, адже ми їх щодня споживаємо, — з подивом, острахом, зневірою... Та й самі журналісти усвідомлюють вразливість сучасних мас-медіа. Часто публічна рецепція журналістики та ЗМІ цим колом думок і обмежується, а як бути далі — залишається під питанням. Книга, що вийшла друком у Києві у 2019 році під назвою «Місцева преса: посібник для ЗМІ. Як регіональним журналістам працювати за часів нових медіа та кризи демократії», змінює дискурс рецепції сучасного стану та перспектив і локальних медіа, і сучасних ЗМІ як таких. Змінює, бо накреслює картину наявного досвіду місцевих медіа України останнього десятиліття і надає конструктивні поради працівникам редакцій локальних ЗМІ, виходячи з вимог, що їх висуває XXI розвинене інформаційне століття.

Видання, що пропонується до вашої уваги, є друкованою версією однойменного мультимедійного посібника, з яким можна ознайомитись у відкритому доступі у Всесвітній мережі, що також зручно для користувачів.

Особливого наголосу потребує той факт, що автори посібника (професор Олена Іванова, доценти Ольга Мойсеева та Наталя Стеблина)

широко використовують результати моніторингу регіональної преси, що виконується Інститутом демократії імені Пилипа Орлика, у якому вони беруть безпосередню участь як медіаексперти уже понад шість років.

Посібник має п'ять розділів, уміщує інфографіку, численні ілюстративні приклади з друкованих та онлайн-ЗМІ, а також вступ, де висловлюються позиції укладача видання Олени Іванової, вкінці додаються посилання на тестові завдання для охочих перевірити свої знання та вміння. Такого типу видання в Україні ще не було, тож він викликає неабиякий інтерес медійної спільноти, фахівців-дослідників масової комунікації, студентів, які навчаються за спеціальністю «журналістика» та освітніми програмами цього напрямку. Про широкий резонанс цієї книги свідчить активна участь місцевих журналістів та викладачів журналістики на презентаціях посібника, які проходили в багатьох містах України, зокрема і в Херсоні.

Зі страхами, стереотипами, забобонами щодо регіональної періодики варто вступати у відкритий двобій, на власні очі оцінювати нові виклики непередбачуваного інформаційного середовища, на конкретному досвіді переконуватись у продуктивності такого формату як локальне ЗМІ. Про все це йдеться в рецензованому посібнику. У цьому контексті цікавим є досвід факультету журналістики, реклами та видавничої справи Одеського національного університету імені І. І. Мечникова, який «навчає» весь університет читати місцеві газети, що видаються студентами-журналістами у кількості 17 видань. Одесити для практичної підготовки журналістів в ОНУ використовують формат студентських навчальних газет, які випускаються як газетні видання локального типу, що готуються до друку редакціями, до складу яких входять студенти 1, 2, 3 і 4 курсів. Для такої постійної медійної роботи написаний працівниками цього ж факультету посібник «Місцева преса: посібник для ЗМІ. Як регіональним журналістам працювати за

часів нових медіа та кризи демократії» став надзвичайно корисним у методичному, практичному та науково-теоретичному аспектах.

Усім добре відомо, що нинішні студенти та й усі охочі підвищити свій фаховий рівень через навчання не надто полюбляють читати розлогі аналітичні тексти, класичні навчальні матеріали, як-то підручники, монографії. Посібник «Місцева преса», як це передбачено авторами, можна використовувати як довідник з багатьох питань журналістикознавства та масової комунікації, до якого є сенс заглядати за необхідності і в контексті вирішення чи осмислення конкретного питання, що виникло в того чи іншого читача. Це дуже зручно і пасує сучасній аудиторії, яка має свої вимоги до джерел інформації. Автори прагнули врахувати це якнайширше. Саме тому в книзі ви зустрінете не лише безліч прикладів вдалої й невдалої журналістської роботи, а й дотепні жарти, цікаві відступи, прості й при цьому професійні узагальнення щодо сучасної журналістики.

Посібник надзвичайно корисний майбутнім журналістам і редакторам, професіоналам-медійникам, студентам і викладачам спеціальності «журналістика», адже він спрямований на формування професійних компетентностей журналістів і медійників, що сьогодні важливо в контексті реформування вищої школи, яка тепер прагне не надавати знання, а формувати вміння і навички, необхідні для роботи в обраній студентом галузі діяльності.

Місцеві ЗМІ, їх повсякденне життя, щоденні проблеми, стосунки з громадськістю та владою, як і інші важливі ситуації чи процеси в житті суспільства (небезпека, ремонтні роботи, пожежа, аварія тощо) — це те, чому необхідно приділяти особливу увагу, адже це той найближчий контекст, що поряд з нами повсякчас, — він нас формує і визначає наше життя. Місцеві ЗМІ, на думку авторів, можуть для когось виглядати дещо недолуго, другорядно на тлі інформаційного простору, натомість насправді вони мають найбільший потенціал та стають потужним

гравцем цього поля. До того ж саме життя, сучасні обставини, зокрема українські, з процесом роздержавлення місцевих ЗМІ, спонукають такі редакції, часом через кризу, зневіру, відсутність ресурсів, розвиватися й шукати себе.

Книга демонструє важливість глибокої та фахової розмови про проблеми регіональних медіа в умовах глобального світу та новітніх медіатехнологій, переконує в наявності у місцевих медіа свого шляху, мети та місії, які варто артикулювати та усвідомлювати. Для працівників місцевих ЗМІ посібник «Місцева преса: посібник для ЗМІ. Як регіональним журналістам працювати за часів нових медіа та кризи демократії» — це можливість критичного погляду у фокусі фахового бачення їхньої діяльності, спрямованого не на навішування ярликів, хайп чи публічну суперечку, а спричинене бажанням пояснити вразливі місця в роботі, визначити причини кризового стану, надати поради й допомогти повірити у власні перспективи для тих, хто сьогодні працює в локальних медіа.

*Ольга Рембецька,
завідувачка кафедри соціальних комунікацій
Херсонського державного університету,
канд. філол. наук, доцент,
член правління ХО НСЖУ України*